

Република Србија
Завод за васпитање деце и омладине
бр. 560-933-03
20.10.2022. година
Књажевац

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
САШТИ

К-М.И.Ц

Примљено	24 OCT 2022
Оједер	
414	13 2682

ПРЕДМЕТ: ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУКАМА НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Поштовани,

Овим путем Вам се обраћамо по налогу од 27.07.2022. године, донетом уз Извештај Националног механизма за превенцију тортуре о посети Заводу за васпитање деце и омладине Књажевац, а у вези поступања по препорукама које су упућене Заводу у поменутом извештају. По наведеном налогу није поступано у року из разлога што се наведени извештај налазио код стручних радника ради процене препорука и примене истих. Након пријема ургенције од 13.10.2022. године, одмах је узет у израду извештај о предвиђеним препорукама.

Препорука бр. 1 се односи на омогућавање штићеницима да закључавају ормариће за личне ствари.

У разлозима за препоруке наведено је да се препорука односи на младе који живе у условима притвора, а како је наша установа отвореног типа тј. домског смештаја свако од штићеника је одговоран за чување својих ствари као један вид изградње односа деце према личним стварима. Наводимо да постоје предвиђене просторије (вешерај) са личним простором за ствари сваког детета посебно. Доступност је на нивоу свакога дана уз контролу стручних радника. Иначе постоји могућност постављања ормарића на закључавање у дечијим просторијама, јавна набавка је била предвиђена за 2022. годину, међутим није била одобрена од ресорног министарства.

Препорука бр. 2 се односи се на дотрајалост и оштећеност појединих делова намештаја и постељине.

Надовезујемо се на прву препоруку да је била предвиђена набавка намештаја баш из разлога дотрајалости постојећег, међутим није реализована из разлога неодобравања јавне набавке од стране ресорног министарства. Што се тиче оштећености постељине, истичемо да установа има довољне количине нове постељине која је у употреби. Када је питању редовна поправка напомињемо да ће се она обављати убудуће редовно. Постоји план да се током пролећа, а након усвајања финансијског плана и плана набавки за 2023. годину реализује набавка новог намештаја, јер је то био план и за претходну годину.

Препорука бр. 3 се односи на опремљености просторија које штићеници користе, алармним системом и системом за детекцију дима.

По Закону о заштити од пожара и Плану заштите од пожара који установа има, установа се налази у категорији којој су програм израдила стручна и овлашћена лица, и по наведеним актима није била предвиђена уградња алармног система и система за детекцију дима. Обзирају да је уградња алармног система и система за детекцију дима инвестиционо улагање, за дораду постојаћег система и израду новог плана потребна нам је сагласност ресорног министарства и одобрени наменски трансфери. Ова препорука може да се реализује ако је по закону о противпожарној заштити предвиђена као обавеза, након усвајања финансијског плана и плана набавки за 2023. годину.

Препорука бр. 4 се односи на присутност влаге у појединим просторијама.

Како у извештају није наведено у којим просторијама је присутна влага, обиласком установе од стране домара и по извештају стручног радника који је био у пратњи представника Заштитника грађана, је установљено да у просторијама у којима деца спавају, бораве и проводе време нема влаге, као ни у другим просторијама. Једини простор у коме постоји могућност појаве влаге је вешерај и то због рада машина које су постављене, међутим обиласком и тих просторија је утврђено да такође нема влаге.

Препорука бр. 5 се односи на замену оштећене санитарije и њихових делова у заједничким купатилима и постављању паравана/завесе на туш кабинама.

Оштећене санитарije се редовно мењају, сервисирају и неколико пута су мењане по обиласку представника Заштитника грађана, међутим штићеници у више наврата оштећују наведене санитарije, поготово када се нађу без надзора стручних радника.

Што се тиче завесе и паравана на туш кабинама, разматрано је на нивоу актива стручних радника постављање истих, међутим због постојања бојазни да може доћи до злоупотребе завесе и носача завесе, повређивања и самоповређивања штићеника, односно разних конфликтних ситуација (туче), исте нису постављене за сада. Приликом разматрања још увек није пронађено адекватно решење. Постоји план да се током пролећа након усвајања финансијског плана и плана набавки за 2023. Годину, а након изналагање адекватног решења, уради додатно сређивање купатила и уградња завеса и паравана на туш кабинама.

Препорука бр. 6 се односи на информатор који ће се приликом пријема уручивати штићеницима о свим битним информацијама везаним за боравак у Заводу, укључујући и њихова права и обавезе уз одговарајућу правну помоћ.

Обзиром да Завод цени препоруку о изради и слаже се са потребом постојања таквог акта, Завод ће приступити изради поменутог информатора у што краћем року. Важно је да напоменемо да у протеклом периоду стручни радници нису израдили поменути информатор, из разлога што велика већина деце при пријему у Установу не зна да чита и пише, те је потребно наћи креативно решење за информатор, у виду слика како би информатор био прилагођен специфичним потребама штићеника.

Препорука бр. 7 и бр. 8 се односи на усклађивање процедуре поступања по притужбама штићеника са притужбеним поступком предвиђеним Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних

лица, односно Законом о правима корисника услуга привременог смештаја у социјалној заштити, као и вођењу евиденције о приговорима и пртужбама.

Како нисмо имали запосленог на позицији правника због истека уговора на одређено време, постојећа Процедура поступања по пртужбама корисника биће усаглашена са постојећом законском регулативом, а по препоруци Заштитника грађана у што краћем року. Што се тиче вођења евиденције о пртужбама корисника, она је предвиђена постојећом процедуром у чл. 9, Процедуре поступања по пртужбама корисника, и биће детаљније разрађена.

Препорука бр. 9 се односи на информисање штићеника о праву на бесплатну правну помоћ и обезбеђивање обрасца за подношење захтева за бесплатну правну помоћ и пружање помоћи штићеницима да оставаре своја права.

Ценимо препоруку о бесплатној правној помоћи, стручни радници ће информисати штићенике о праву на бесплатну правну помоћ и ако је већина наших штићеника малолетна и под старатељством упутног органа, Центра за социјални рад који је овлашћен да одлучује о њиховим правима. Стручни радници ће бити снабдевени обрасцима о бесплатној правној помоћи, који ће бити доступни свим корисницима по њиховој потреби.

Препорука бр. 10 односи на чување снимака видео надзора најмање 30 дана.

Снимци се чувају краће од 30 дана из разлога застарелости система видео надзора и мањак финансијске могућности установе за замену постојећих. Устаљена пракса је да се постојећи снимци свакодневно прегледавају, поготово ситуације које могу бити инцидентне како не би дошло до неких пропуста и како би дошло до превенције евентуалних инцидента.

Препорука бр. 11 се односи на васпитни рад са штићеницима, који се спроводи без структуре. Односи се и на то да индивидуални и групни рад није прецизиран шта подразумева, како се одвија и евалуира, већ се утврђује и спроводи на основу личне процене васпитача, а не на основу правила која се примењују по плану и програму рада стручних радника.

Потврђујемо у свему наводе из препоруке бр. 11 и указујемо да Завод има у плану промену начина рада стручних радника и сарадника са штићеницима, планира увођење детаљније структуре којим ће се конкретније планирати спровођење васпитног рада и формализовати начин напредовања или назадовања у третману штићеника, а штићеници ће се подстицати и мотивисати за учествовање у васпитном раду. Овај план се већ реализује кроз пројекат Трансформације услуга у заводима, који реализује Завод за социјалну заштиту и Центар за права детета, а три Завода су партнери у пројекту. Пројекат је трајао две године, завршен је септембра 2022. године, када су дорађене иницијалне обуке за све стручне раднике и сараднике у три Завода. Овај пројекат је уводни део новог пројекта који се очекује и који ће се бавити конкретно унапређењем васпитног рада и развојем структурисаног радног времена, израдом дневних, недељних, месечних и годишњих планова, као и извештавањем о истим. У прилог ефективнијем раду стручних радника и сарадника иде увођење

електронског досијеа и докумената на основу којих ће постојати могућност израђивања горе поменутих планова.

Препорука бр. 12 се односи на обезбеђивање стручног усавршавања стручних радника и сарадника.

Установа од 2016. године, доноси сваке године, План стручног усавршавања за све стручне раднике и сараднике, као и за остале запослене из њихове делатности сваке године и План обуке је саставни део Програма рада Установе. Сваке године у плану обуке се наводе по пет акредитованих обука са сајта Завода за социјалну заштиту из дела општих компетенција и компетенција установа за децу и младе. Директор израђује план обуке, а стручни радници и сарадници имају могућност избора акредитованих обука. Што се тиче акредитованих обука у претходном периоду, које су похађали стручни радници и сарадници наводимо неке од обука: Договор како то добро звучи; Базични концепти за разумевање детета у ванпородичном васпитању; Дете са епилепсијом у разреду; Инклузивно образовање и индивидуални образовни план; Рад са књигом живота; Подстицање просоцијалног и превенција агресивног понашања младих; Умем боље 2, рад са родитељима младих са агресивним понашањем; Спровођење васпитних налога- појам, сврха и примери добре праксе; Преговарање и медијација у социјалној заштити- унапређење вештина комуникације и разрешавање конфликта; Превенција синдрома сагоревања код професионалаца у социјалној заштити; Оптимални програм третмана и интеграције младих у сукобу са заједницом- радионица за младе; Обезбеђивање законитог и ефикасног пословања у области социјалне заштите; Перспективе развоја социјалне заштите; Основна обука за посредника и обука за посредника у међувршњачкој комуникацији; Професионална етика у социјалној заштити. Ово су само неке од обука које су прошли стручни радници и сарадници, ова препорука је повезана са препоруком под бројем 11 и указује нам да не мањкају обуке већ њихова имплементација у пракси.

Такође постоје редовне обуке и за запослене у правној, административној и финансијској служби у делу рада и радних односа, остваривањем права запослених, финансијском пословању, јавним набавкама и другим обукама у складу са новинама у пословању.

Препорука бр. 13 се односи на активности штићеника у слободно време и ван школске обавезе, указујући да нису структурисане, да не постоји израђен план спортских, културних и других активности штићеника ван школских обавеза, а у циљу планског организовања њиховог слободног времена и обезбеђивања што потпунијег програма сврсисходних активности.

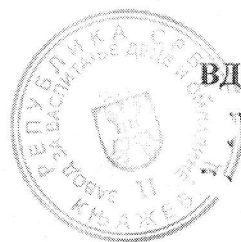
Установа се слаже са препоруком Заштитника грађана, стручни радници и сарадници немају израђене планове за слободно време и ван школске обавезе, да је неопходно израдити исте у циљу обезбеђивања што потпунијег програма сврсисходних активности. Установа има три васпитача, стручна сарадника који су професори физичке културе као и два васпитача, специјална педагога, који немају израђене наведене планове, сем годишњег програма рада те по њима не могу да раде и извештавају али се спортске, културне и ван наставне активности одвијају у установи на основу личне процене васпитача.

Препорука бр. 14 односи на запослење и присуство квалификованог здравственог радника, који ће имати најмање звање медицинског техничара и који ће обављати потребне медицинске радње.

У потпуности се слажемо са наведеном препоруком, Завод нема ангажовано здравствено особље, неопходно је обезбедити да у установи свакодневно буде присутан одговарајући здравствени радник али то тренутно није могуће првенствено из разлога што ово радно место није предвиђено Систематизацијом установе, а други разлог је то што нису обезбеђена потребна финансијска средства за ангажовање здравственог радника.

Препорука бр. 15 се односи на предузимање мера спречавања недозвољених поступака према штићеницима уз надзор над радом, упутства и поруке запосленима да је неадекватно понашање према штићеницима у било ком облику, укључујући и вербално злостављање, неприхватљиво и незаконито и да подлеже одговарајућим санкцијама. Препорука се односи и на сва неадекватна понашања корисника која су супротна правилима и да треба да се поступа у складу са прописаним процедурама.

Установа поседује израђене акте која регулишу недозвољена поступања према штићеницима као што су: Правилник о предузимању мера на заштити корисника и имовине Завода за васпитање деце и омладине Књажевац; Процедура о начинима обезбеђивања права корисника; Процедуре поступања у инцидентним ситуацијама; Правила о радној дисциплини и понашању запослених у заводу. Са свим наведеним актима који предвиђају начине поступања са штићеницима су упознати стручни радници и сарадници. Постоји могућност да наведене процедуре и правилници нису усклађени са важећом законском регулативом, што проверено и исправљено у што краћем временском периоду.

ВД Директор